

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 MAJA 1934 ROKU

EKSPORT W PRZEMYSŁE CHEMICZNYM

Zagadnienia eksportowe w każdej dziedzinie przemysłu naszego nabierają coraz to donioślejszego znaczenia. Wytwórczość chemiczna nie zostaje bynajmniej w tyle i nieustannie obserwujemy zjawiska pogłębiania importu — przez zdobywanie nowych rynków zbytu lub inicjowanie eksportu artykułów, dotychczas z Polski nie wywożonych. Saldo ujemne obrotów handlowych z zagranicą towarami przemysłu chemicznego zmniejsza się z roku na rok, nie tylko na tle spadku importu, lecz przede wszystkim dzięki zastąpieniu przywozu gotowych artykułów przywozem surowców, służących do ich wyrobu (np. w przemyśle tłuszczowym), oraz dzięki wzmocnionemu wywozowi wyżej uszlachetnionych produktów wytwórczości chemicznej. Należy jednak zdawać sobie sprawę, że nie wszystko jeszcze zrobiono, aby eksport chemiczny uzyskał takie napięcie i ciężar gatunkowy, jaki w naszych warunkach jest niezbędny. Wspólny wysiłek organizacji przemysłowych i przedsiębiorstw chemicznych, przy bezpośredniej współpracy z Rządem, niewątpliwie może i powinien doprowadzić do wyzyskania jeszcze dalszych możliwości eksportowych, w formie energii potencjalnej tkwiących bezspornie w naszym przemyśle.

Spośród wielu postulatów, które realizowane być powinny na odcinku polskiego eksportu chemicznego, kilka z nich wysuwa się na czoło. Można je sformułować w następujących тезach:

Wysiłki w kierunku inicjowania tych rodzajów produkcji, które zastępowałyby istniejący obecnie import artykułów chemicznych, powinny być kontynuowane przez przemysł z niesłabnącą energią — w oparciu o niezbędną ochronę celną.

Specjalne organizacje eksportowe powinny być tworzone w tych działach przemysłu, w których mogą przynieść zwiększenie wywozu — drogą bądź zdobycia nowych rynków zbytu, bądź pogłębienia wywozu na znane już rynki; tam wreszcie, gdzie mogą spowodować osiągnięcie lepszych cen eksportowych. Już istniejące organizacje powinny być udoskonalone, niekiedy zaś rozciągnięte na rynek wewnętrzny.

Polityka cen na rynku wewnętrznym, licząc się z ogólną potrzebą utrzymania niskiego poziomu cen, powinna jednak w niektórych działach uwzględniać konieczność pokrywania strat na eksporcie rentownymi cenami wewnętrznymi.

Eksport pośredni we wszystkich jego formach powinien być popierany w drodze współdziałania, a nawet nacisku zainteresowanych

czynników. W szczególności trzeba się domagać tanich surowców i tanich opakowań.

Akcja popierania eksportu musi trwać w dalszym ciągu. Wytwórczość chemiczna nie tylko nie powinna przy wpłatach na rachunek wywozowy (pobieranych w związku z udzieleniem pozwoleń przywozu) ponosić ofiar na rzecz innych dziedzin, lecz przeciwnie — jako wytwórczość walcząca ze szczególnymi trudnościami eksportu — powinna być stale wyróżniana i popierana.

Dbając o aktywność naszego bilansu handlowego nie tylko po stronie zwiększania eksportu, lecz również zmniejszenia importu: przemysłowe organizacje chemiczne stale powinny mieć możliwość formułowania opinii przy wyznaczaniu wszelakich kontyngentów importowych w zakresie artykułów chemicznych.

Artykuły chemiczne powinny przy eksporcie w wyższym stopniu korzystać z pomocy transakcyjnej i zaświadczeń kompensacyjnych, gdyż ta forma popierania eksportu daje naogół bardzo korzystne wyniki.

Taryfy kolejowe, zarówno zawozowe jak specjalne eksportowe, powinny w szerszej mierze uwzględniać potrzeby wywozu artykułów chemicznych.

Eksportowy handel chemiczny powinien korzystać w większym stopniu z możliwości dyskontowania i lombardowania. Byłoby pożądane stworzenie systemu, pozwalającego asekurować się przy eksporcie od strat ogólnych i kursowych.

Prace komisji normalizacyjnych powinny w miarę potrzeby służyć za podstawę poczynań selekcyjnych i standaryzacyjnych eksportu chemicznego.

Zorganizowany przemysł chemiczny powinien prowadzić energiczną akcję informacyjną i propagandową — w celu poparcia naszego eksportu.

Związek Przemysłu Chemicznego oddawna już poświęcał sprawom eksportowym wiele czasu i uwagi. Działająca od wielu lat na terenie Związku Sekcja Eksportowa zajmowała się konkretnymi zagadnieniami i przestudjowała wiele spraw, mających bezpośrednie znaczenie dla polskiego eksportu chemicznego. Pragnąc szczególnie mocno podkreślić tę osobliwą doniosłość eksportu chemicznego na tle całokształtu zagadnień gospodarczo-przemysłowych, Związek Przemysłu Chemicznego poświęcił planowi eksportowemu ogólne zebranie Związku dn. 30 kwietnia r. b.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Jesteśmy w stanie poinformować o podjęciu w ostatnich tygodniach fabrykacji kilku nowych artykułów przez fabryki chemiczne. Mianowicie, Sp. Akc. Przemysł Chemiczny „Boruta” w Zgierzu rozpoczęła już fabrykację i dostarcza na rynek betanaftol w ilościach, pozwalających na pokrycie pełnego zapotrzebowania naszego kraju. Ta sama firma przystąpiła też do produkcji i sprzedaży rongalitu 45% -go — ważnego artykułu pomocniczego w przemyśle włókienniczym.

Sp. Akc. „Azot” w Jaworznie, udoskonalając i posuwając nieustannie naprzód produkcję węglanów potasowych, wypuściła na rynek dwie nowe odmiany tego towaru, mianowicie krystaliczny węglan potasu (t. zw. hydrat węglanu potasu) oraz potaż kalcynowany 98% -wy, równoległe z produkowanym dotychczas potażem kalcynowanym 92% -wym.

Ponadto, Sp. Akc. „Giesche” w Katowicach donosi nam, że w ostatnich czasach podjęła produkcję pyłu ołowianego w hemetycznie zamkniętych bębnach żelaznych, używanego zamiast tlenków ołowiu do płyt akumulatorowych. Ta sama firma produkuje też nowy środek pod nazwą „Sulfattalium”, służący do zatruwania szcurków okrętowych.

STATYSTYKA PRZYWOZU BARWNIKÓW

Taryfa celna, w pozycji obejmującej syntetyczne związki barwiące (barwniki), nie przewiduje podziału barwników zależnie od ich charakteru. Statystyka więc importu barwników jest bardzo utrudniona, a nawet — zgodnie z wielokrotnymi oświadczeniami przedstawicieli Departamentu Cel — niemożliwa w płaszczyźnie badań przez Urzędy Celne charakteru sprawdzanych barwników, przede wszystkim z uwagi na brak odpowiednich urządzeń na komorach celnych. Pragnąc chociaż w pewnym stopniu usystematyzować statystykę zapotrzebowania i przywozu barwników zagranicznych, Związek Przemysłu Chemicznego wystąpił z wnioskiem, aby ubiegający się o zezwolenia na przywóz barwników importerzy precyzowali w podaniach o zezwolenie przywozu — charakter sprowadzanych barwników. Na początek wystarczyłaby klasyfikacja według 19-tu zasadniczych grup Schultza, z podaniem handlowej nazwy barwnika.

Przeprowadzenie takiej statystyki ma zupełnie zasadnicze znaczenie, gdyż pozwoli fabrykom krajowym dokładnie zorientować się w charakterze zapotrzebowania i w konsekwencji podjąć fabrykację takich półproduktów i barwników, które są najbardziej przez rynek pożądane. Należy też sądzić, że importerzy barwników — doceniając nasze intencje — poprą powyższy wniosek na terenie swych organizacji i od najbliższego już czasu składać będą podania o zezwolenie na przywóz barwników, rozklasyfikowanych według zestawień międzynarodowych Schultza.

ACHEMA VII

Tegoroczna wystawa aparatury chemicznej, organizowana przez Niemieckie Towarzystwo Wiedzy Budowy Aparatury Chemicznej (Dechema) odbędzie się w Kolonii, w okresie od 18 do 27 maja. Towarzystwo Dechema, specjalnym listem skierowanym do Związku Przemysłu Chemicznego, zachęca chemików polskich do zwiedzenia tej Wystawy, projektując nawet zorganizowanie specjalnej podróży polskiej do Kolonii, celem dokładnego przestudjowania Wystawy. Ponieważ podróż taka mogłaby się odbyć tylko przy zgromadzeniu pewnej określonej ilości uczestników, uprzejmie prosimy o możliwie najspieszniejsze — w pierwszych dniach maja — orientacyjne podanie do naszej wiadomości, kto mianowicie z przedstawicieli zrzeszonych w Związku Przemysłu Chemicznego przedsiębiorstw wzięłby udział w ewentualnej wyprawie do Kolonii na Wystawę Achema VII.

KRONIKA

Dn. 20 kwietnia r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego, poświęcone rozważeniu spraw ogólnego zebrania, oraz sprawom finansowym Związku.

Ustalono, że referat dotyczący zagadnień eksportowych przemysłu chemicznego wygłoszony będzie na ogólnym zebraniu Związku dn. 30 kwietnia r. b. przez Dyrektora Związku, p. Inż. Edmunda Trepkę.

Ponadto, Zarząd Związku zapoznał się z aktualnym stanem rokowań o zawarciu traktatów handlowych z poszczególnymi krajami.

Dn. 18 kwietnia r. b. odbyło się pod przewodnictwem p. Ministra Butkiewicza pierwsze posiedzenie Państwowej Rady Komunikacyjnej. Pan Minister Butkiewicz wygłosił na tem posiedzeniu godzinne przemówienie, w zakresie całości kształtu zagadnień komunikacyjnych w Polsce, charakteryzując przebieg sytuacji w okresie od maja r. 1931 do chwili obecnej i wskazując, że kolej jest obecnie na granicy wystarczalności finansowej. Po odebraniu od członków Rady Komunikacyjnej przyrzeczenia dochowania tajemnicy, odbył się wybór Prezydów 6-ciu (zamiast dotychczasowych 3-ch) Komitetów Rady. Na przewodniczących powołano następujące osoby: w Komitecie Taryfowym — p. Inż. Chodkiewicz; w Eksploatacyjnym — p. Inż. Krzyżanowski; w Budowlanym — p. Dunin-Słepcia; w Wodnym — p. Kwaśniewskiego; w Drogowym — p. Inż. Kühna; w Koordynacyjnym — p. Inż. Czapskiego. Posiedzenia poszczególnych Komitetów będą zwołane niebawem.

Dn. 19 kwietnia r. b. odbyło się posiedzenie odczytowe Sekcji Przemysłowej Polskiego Towarzystwa Chemicznego, poświęcone zagadnieniu przemysłu barwnikarskiego w Polsce. Zasad-

niczy i wzorowo opracowany referat w tej sprawie wygłosił Dyrektor Sp. Akc. „Boruta” w Zgierzu, p. Inż. Marjan Piasecki, omawiając zarówno sprawy techniczne, jak gospodarcze, a nawet handlowe. Po odczycie wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos: Dyrektor Dep. Przemysłowego w Min. Przem. i Handlu, p. Kandel, Prof. W. Iwanowski, Pułk. Łupiński, Inż. Trepka, Inż. Zamoyski, Dr. Otolski, Inż. Kirkor, Inż. Berger, Inż. Sommer, Dr. Królikowski, Dr. Broniatowski.

Zarówno referat jak ożywiona po nim dyskusja niewątpliwie przyczyniły się do wszechstronnego oświetlenia doniosłego i interesującego tematu. Należy też zachęcić Sekcję Przemysłową Polskiego Towarzystwa Chemicznego do organizowania częściej podobnych zebrań, poświęconych omawianiu konkretnych zagadnień, związanych z działalnością wytwórczości chemicznej.

Dn. 25 kwietnia r. b. odbyło się posiedzenie podkomisji normalizacji bieli cynkowej Komisji Technologji chemicznej P. K. N. Na zebraniu tem przedyskutowano projekt normy bieli cynkowej mieszanej, wprowadzając szereg poprawek.

Centralny Związek Przemysłu Polskiego zwraca naszą uwagę na nowopowstałą instytucję pod nazwą „Instytut Oświaty Pracowniczej”. Celem Instytutu jest:

1) Prowadzenie studjów nad kwestją bezrobocia,

2) Przeszkalanie bezrobotnych, celem umożliwienia im podjęcia pracy w zawodach jeszcze nieprzepełnionych,

3) Organizowanie zatrudnienia pracowników umysłowych w tych dziedzinach, które mogą z pożytkiem dla całości gospodarki wykorzystać pracę ludzi o wyższych kwalifikacjach.

Instytut Oświaty Pracowniczej mieści się w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 87.

W pierwszej połowie września r. b. odbędzie się w Monachjum Międzynarodowy Kongres Drogowy, połączony z Wystawą Drogową. Rząd Polski bierze udział w tym kongresie za pośrednictwem swych upoważnionych przedstawicieli. Ze względu na powagę i duże międzynarodowe znaczenie przedsięwzięcia, wydaje się wskazane wzięcie udziału w Wystawie przez firmy polskie. Szczegółowych informacji w tej sprawie udzielić może referat komunikacyjny Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 30 z dn. 11 kwietnia r. b. ogłoszone zostały pod poz. 263 i 265 Ustawy w sprawie ratyfikacji porozumień celnych między Rzplią Polską a Austrią oraz między Rzplią Polską a Rzeszą Niemiecką.

W Dz. Ust. Nr. 31 z dn. 13 kwietnia r. b. ogłoszona została pod poz. 233 Ustawa z dn. 9 marca 1934 r. o oznaczaniu wyrobów wytwórczości polskiej.

Ustawa upoważnia Ministra Przemysłu i Handlu do oznaczania wyrobów wytwórczości polskiej specjalnym znakiem rozpoznawczym. Uprawnienie to Minister przekazać może wojewódzkim władzom przemysłowym lub też instytucjom, mającym na celu popieranie wytwórczości polskiej.

Ogłoszenie tej Ustawy należy powitać z dużą radością, gdyż stwarza dostateczne podstawy do realizowania oddawna formułowanego przez polskie sfery przemysłowe postulatu oznaczania wytwarzanych w Polsce towarów w taki sposób, aby bez żadnych trudności odróżnić je można było od importowanych do nas towarów pochodzenia zagranicznego.

W Dz. Taryf i Zarządzeń Kol. Nr. 25 z dn. 18 kwietnia r. b. ogłoszone zostało zarządzenie, zamykające stację Gdynia—Port do ładowania, wyładowywania i przechowywania materiałów wybuchowych.

Zarządzenie to zostało spowodowane brakiem na powołanej stacji oddzielonych magazynów i urządzeń, niezbędnych do manipulacji z materiałami wybuchowymi. Byłoby do życzenia, aby władze kolejowe w możliwie śpiesznym czasie przystosowały urządzenia do tych celów, gdyż eksport materiałów wybuchowych via Gdynia będzie niewątpliwie zahamowany niemożnością dokonywania transportów przez st. kolejową Gdynia—Port.

E C H A

* Z dniem 15 kwietnia r. b. rozpoczął pracę na terenie Związku Przemysłu Chemicznego p. Dr. Andrzej Marchwiński, dotychczasowy zastępca kierownika Biura Traktatowego Samorządów i Organizacyj Gospodarczych w Polsce. P. Dr. A. Marchwiński na terenie Związku Przemysłu Chemicznego zajmować się będzie przedewszystkiem sprawami eksportowymi.

* P. Andrzej Kozłowski, Dyrektor Sp. Akc. „L. Spiess i Syn”, został powołany na członka Zarządu Ziemskiego Funduszu Bezrobocia w Warszawie.

* Pragnąc rozszerzyć dział wiadomości osobistych naszego wydawnictwa, publikowanych zazwyczaj w tej rubryce, prosimy wszystkie zrzeszone przedsiębiorstwa o informowanie Redakcji „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” o zmianach osobowych, jakie są dokonywane na stanowiskach kierowniczych. Mamy tu na myśli obsadzenie i przesunięcia zarówno w Zarządzie przedsiębiorstwa, jak w ruchu fabrycznym. Ożywienie w ten sposób treści naszego wydawnictwa przyczyni się do zrealizowania wielokrotnie pod naszym adresem formułowanego postulatu co do możliwie najszczegółowszego informowania czytelników o ruchu personalnym w przemyśle chemicznym.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW
PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	440 zł.	Mączka kostna odklejona 30% P ₂ O ₅	15 zł.
Alkohol metylowy techniczny 90%	160 "	" rogowa 13/14%N	40 "
" czysty 99%	300 "	Naftalin surowy prasowany	28,00 "
* Amonjak skroplony za 1 kg NH ₃	1,53 "	" czysty w łuskach	52,50 "
* Azotniak mielony za 1 kg % N ₂	1,52 "	" ołowiu	120 "
" granulowany za 1 kg % N ₂	1,69 "	Oleina	205 "
Azotan amonu	100 "	Oleum 20%	175 "
Azotyn sodowy	120 "	Olej lniany	19,24 "
Benzol handlowy 90%	92 "	* Potaż kalcynowany 90/95%	185 "
" czysty	104 "	* Potaż żrący topiony 88/92%	120 "
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13,50 "	Pirydyna czysta dla celów analitycznych	140 "
* Boraks	90-100 "	za 1 kg	8,00 "
Chlor ciekły	115 "	Smola preparowana	16,50 "
Chlorek cynku 50° Bé	30 "	Saletra amonowa	100 "
*Chlorek wapna bielący	30,6 "	Saletra potasowa	130 "
Chlorek wapnia (CaCl ₂)	20-22 "	* Saletra sodowa przem. zwyczajna	55 "
Chlorobenzol	165 "	* Saletra sodowa rafinowana	75 "
Chloroform czysty	800 "	* Salmjak raf.	120 "
" "pro narcosi"	1,800 "	Siarczan amonu	28,45 "
Eter siarkowy	450 "	* Siarczan miedzi	65-75 "
Fenol czysty	265 "	* Siarczek sodu 60/62%	64 "
Formalina 40%	260 "	Soda amonjakalna	25 "
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	220 "	" kaustyczna	54 "
" techniczna 85/88%	160 "	Sól glauberska krystaliczna	7,00 "
Karbolineum	29,75 "	Stearyna	155 "
Klej kostny	230 "	Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10,72 "
Klej skórny biały	280 "	Toluol czysty	115 "
Krezol czysty	128 "	Woda amonjakalna chem. czysta zaw.	
Kwas azotowy tech. 36° Bé za 100% HNO ₃	95 "	± 25% NH ₃	60 "
Kwas mrówkowy 80%	235 "	Zelatylna techn.	400 "
Kwas siarkowy 60° Bé	6,00 "		
" solny 19°/21° Bé	12,25 "		
" octowy techn. 30%	100 "		

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

KOMUNIKACJA LOTNICZA
ZAPEWNI
MAKSIMUM WYGODY
OSZCZĘDNOŚCI CZASU
I BEZPIECZEŃSTWA

ZWIEDZAJ
MUZEUM PRZEMYSŁU
I TECHNIKI
— W WARSZAWIE, UL. TAMKA 1 —
TEL. 298-84

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne: „PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BO RUTA Sp. Akc.”, Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI 3. m. 8, tel. 8-38-78. „WOLA KRZYSZTOPORSKA” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165. ZAKŁADY CHEMICZNE W WIN- NICY, S. A. Henryków pod War- szawą. Tel. II podm. Jabłonna 5. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Piotrkowska 80, tel. 186-12.	Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LE- VER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.	Oleina zwierzęca: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa. Mazowiecka 7, 5.84-30
Chlorek wapna bielący. Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Żgoda 10, tel. 634-94.	Gumowe artykuły techniczne: Sp. Akc. „WOLBROM”, Warsza- wa, Wierzbowa 9, tel. 206-80. Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW” Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.	Słomka i włosie wiskozowe: Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
Chlorek wapnia (CaCl ₂): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 5.91-24.	Jedwab sztuczny: Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39. FABRYKA PRZĘDZY I KANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW”, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.	Smola pierwszorzędowa: Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.
Farmaceutyczne przetwory: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczow- ska 16, tel. Centrala-Spiess. „FR. KAPIŃSKI SPÓŁKA AK- CYJNA”, Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.	Karbid: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Żgoda 10, tel. 634-94. Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.	Soda amonjakalna, krystaliczna i kau- styczna: „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.
Gliceryna farmaceutyczna i technicz- na: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.	Klej kostny i skórny: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.	Soda kaustyczna. Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Żgoda 10, tel. 634-94.
	Kwaśny węgiel sodowy (bikarbonat): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.	Sól glauberska krystaliczna: „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8.75.39.
		Stearyna: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa. Mazowiecka 7, tel. 584-30.
		Zelazokrzem 45% i 75%: Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11